

niciodată un videoclip Free Press, abonați-vă la canalul nostru YouTube. -BW

Bari Weiss: Vacanța istoriei s-a încheiat

O societate liberă este atât de puternică pe cât de puternici sunt cetățenii dispuși să o apere. Reflecții și videoclipuri din timpul petrecut pe teren în Israel.

Bari Weiss , 12 martie 2024

Via MAX TZINMAN

Un rezervist al IDF privește apusul de soare pe plajă în a patra zi a armistițiului temporar dintre Israel și Hamas, la 27 noiembrie 2023, în Tel Aviv, Israel. (Alexi J. Rosenfeld via Getty Images)

Acesta este un tip special de poveste. În interiorul rubricii mele veți vedea trei mini-documentare din recenta noastră călătorie în Israel. Primele două acoperă masacrele de la Festivalul de Muzică Nova și de la Kibbutz Kfar Aza și urmările acestor tragedii. În cel de-al treilea, călătorim în Cisordania pentru a vorbi cu palestinieni obișnuiți despre 7 octombrie, război și viitorul lor. Pentru a viziona celelalte interviuri pe care le-am realizat în această călătorie și pentru a vă asigura că nu pierdeți

KIBBUTZ KFAR AZA - Într-o dimineață de marți recentă, m-am trezit la doi kilometri de Gaza. La fiecare câteva minute se auzea bubuitura unui obuzier de 155 mm care trimitea focuri peste graniță, dar eu încercam să mă concentrez asupra istoricului Michael Oren, care îmi vorbea nu despre războiul care făcea ravagii în jurul nostru, ci despre *Lucius Quinctius Cincinnatus*, un general roman care a cutreierat lumea cu 500 de ani înainte de nașterea lui Iisus, la aproximativ 200 de kilometri de locul în care ne aflăm.

"Cincinnatus a fost un fermier. Tot ce își dorea era să fie la plug", mi-a spus Oren, în timp ce ploaia de iarnă se revărsa. "Dar de fiecare dată când se întorcea la ferma sa, Republica Romană venea la el și îi spunea: 'Avem nevoie să te întorci'. Avem nevoie de tine să conduci o armată'."

"Mitul lui Cincinnatus a fost mitul fondator al Revoluției Americane, în special pentru Washington însuși", a spus Oren. "Este, de asemenea, cel mai fundațional mit israelian. Este vorba despre **David Ben-Gurion**. **Este Moshe Dayan**. **Este Ariel Sharon**. Acești oameni au vrut doar să facă agricultură. Dar au fost chemați să ridice armele și să-și apere țara. *Israelul este națiunea lui Cincinnatus*."

Mulți nu au auzit niciodată de numele Cincinnatus în Israel, unde romanii sunt amintiți mai degrabă ca fiind imperiul care a distrus cel de-al doilea Templu evreiesc din Ierusalim în anul 70, i-a măcelărit și vândut pe locuitorii săi și a redenumit țara Siria Palestina. Dar poporul evreu - care a supraviețuit mult timp aceluiași imperiu și a reconstituit căminul național evreiesc în

țara pe care românii o cuceriseră cândva - este, de asemenea, moștenitorul democratic al lui Cincinnatus.

În dimineața zilei de 7 octombrie, israelienii obișnuiți și-au părăsit birourile, și-au închis laptopurile și și-au abandonat câmpurile pentru a ridica arme, în multe cazuri fără a aștepta instrucțiuni din partea statului sau a armatei sale.

În acea dimineață neagră, precum și în săptămânile și lunile care au urmat, acești bărbați și femei au dat dovadă de genul de eroism pe care cei mai mulți îl credeau că aparține trecutului mitic, sau generației din 1948, când armatele a cinci națiuni arabe invadatoare au transformat fiecare kibbutz și moshav, precum și fiecare oraș și sat, într-un câmp de luptă.

Pentru locuitorii din secolul XXI ai națiunii de început a Orientului Mijlociu, un astfel de curaj individual și colectiv devenise ceva ce trebuia studiat în trecut - nu pus în practică în prezent. Nu în interiorul teritoriului Israelului. Nu în secolul al XXI-lea. Și, cu siguranță, nu de către ei.

Dar am întâlnit succesori ai lui Cincinnatus peste tot pe unde am fost.

Ei sunt israelieni obișnuiți, precum Inbar Lieberman. **Lieberman** este o femeie în vârstă de 25 de ani care este coordonatorul de securitate al Kibbutzului Nir Am. Ea a ucis singură cinci teroriști pe 7 octombrie. Restul echipei ei a respins alți 20 în decurs de patru ore. "Nu sunt o eroină", spune ea. "Nu am fost acolo de una singură".

Israelieni obișnuiți, precum socrul prietenei mele Jessica, Noam Tibon, un bunic de 62 de ani care s-a urcat într-un jeep cu pistolul său și cu soția sa, Gali. A condus spre sud de la Tel Aviv și a tras printre teroriști pentru a-și elibera fiul și nepoatele, care se ascundeau în camera lor de siguranță din

Kibbutzul Nahal Oz, de sutele de teroriști Hamas care împânzeau kibbutzul.

Sau ca Yair Golan, un alt general în retragere în vârstă de 61 de ani - a cărui carieră a fost scurtată din cauza opiniilor sale de stânga - care a condus singur prin câmpurile de lângă Fâșia Gaza și a urmărit ace aruncate de tineri panicați care se ascundeau în tufișuri la festivalul de muzică Nova pentru a-i salva.

Sau ca rezervistul din forțele speciale care tocmai se întorsese din vacanță din afara Israelului. Apoi a primit un telefon. "Nu înțelegeam nici pe departe amploarea în care urma să ne implicăm. Eram pe cale să plecăm și comandantul spune: "În regulă, băieți, încărcăți armele. Suntem pe cale să intrăm într-un schimb de focuri. Și am zis: "La naiba, nu mi-am văzut sâmbăta mea mergând în acest fel". El a continuat:

"Nu exista o comandă centralizată. Nimeni nu ne spunea ce să facem. Noi doar ne făceam treaba, mergeam dintr-un loc în altul și făceam tot ce puteam."

Sau ca **Masad Armilat**, arabul israelian în vârstă de 23 de ani de care m-am întâlnit la o benzinărie unde ne-am oprit să cumpărăm o cafea în apropierea câmpurilor ucigașe ale festivalului de muzică. În acea zi, Armilat, care lucrează de obicei în magazie, a salvat zeci de răniți. Între timp, tatăl său "și-a părăsit casa și a ajutat la închiderea tuturor căilor de acces în Ofakim, pe unde ar fi intrat teroriștii".

Sau ca **Rachel Goldberg Polin**, care mi-a spus, la mai bine de 100 de zile după ce singurul ei fiu, Hersh, a avut brațul smuls de vânt și a fost dus în Gaza - nu știa dacă era viu sau mort: "Încă mai cred că avem atât de multe binecuvântări." Ea a invocat Psalmul 23 - poemul pe care regele David l-a scris

despre paharul său care se revărsa. "În acest moment se revărsa cu lacrimi", a spus ea, "dar știu că se va revărsa din nou cu bucurie".

Sau ca prezentatoarea de știri arabo-israeliană, **Lucy Aharish**, care și-a amintit cum a privit în acea dimineață cum soțul ei, actorul Fauda Tsahi Halevi, după ce s-a eliberat și a ieșit din rezervă, și-a pus totuși vechea uniformă și a ieșit pe ușă. Ea s-a gândit la un plan de care nu și-a imaginat niciodată că va avea nevoie: "Dacă teroriștii intră în această clădire, ar trebui să-l ascund pe fiul meu Adam în mașina de spălat? Sau în dulap?"

Pentru a înțelege de ce acest tip de curaj - fizic și psihologic și chiar spiritual - a trebuit să fie convocat și trebuie să rămână nemișcat, trebuie să înțelegeți amploarea a ceea ce s-a întâmplat în acea zi.

Aceasta este o necesitate nu numai pentru că fără o socoteală onestă a ororii dezlănțuite de împușcările Iranului la 7 octombrie este imposibil să înțelegi urgența existențială a războiului de apărare pe care îl duce Israelul, ci și pentru că nimeni - nici măcar America - nu este imun la istorie. Și pentru că, în cele din urmă, o societate liberă - inclusiv a noastră - este atât de puternică pe cât de puternici sunt cetățenii dispuși să o apere.

Încă de la primele ore ale zilei de sâmbătă, 7 octombrie, am relatat despre războiul din Israel. La 48 de ore de la atac - înainte de a înțelege că partea de sud a Israelului era încă invadată de teroriști - echipa noastră a intervievat zeci de persoane: supraviețuitori care s-au târât afară de la festivalul de muzică, soldați în afara serviciului și bărbați mai în vârstă care au luat arme și s-au îndreptat spre foc, familii ale căror persoane dragi au fost furate în zone necunoscute. În săptămânile și lunile care au trecut de

atunci, am publicat peste 50 de articole despre acest subiect.

Dar există o diferență între a cunoaște ceva din punct de vedere intelectual și a sta pe un câmp de luptă.

Acolo am întâlnit o tânără pe nume **Michal Ohana** într-o după-amiază recentă.

Povestea lui Michal

Era o zi cu vânt și ne-am așezat pe scaune de plastic în locul în care teroriștii au venit să o ucidă pe ea și pe prietenii ei. Michal venise din Portugalia, unde făcea surfing, și venise aici, la locul unde se desfășura festivalul de muzică Nova, pentru că prietenii ei îl organizau și dădeau cele mai bune petreceri. Mi-a povestit că s-a ascuns sub un tanc timp de șapte sau opt ore. "La un moment dat, am văzut că sângeram și am înțeles că mă împușcaseră în picior. A fost doar război", a spus ea. "Au tras cu RPG-ul în tanc. Au aruncat cu grenade în noi. Mi-am pierdut auzul. Și era doar așteptarea morții. Știam cu toții că vom muri, doar că nu știam în ce fel și când". A spus Shema și a așteptat.

La fel a făcut și Mazal. Este etiopiană israeliană și o nouă supraviețuitoare într-un pământ construit de cei vechi, care fumează în timp ce vorbește despre cum teroriștii i-au legat frânghiile în jurul picioarelor și au început să o târască în Gaza. Printr-un miracol au crezut că e moartă. Cele două prietene ale ei cele mai bune au fost - omorâte de o parte și de alta a ei, lângă autostradă.

"A fost cel mai rău lucru pe care l-am văzut în viața mea. Și am văzut multe. Și am luptat mult", îmi spune **Yair Golan**, generalul în retragere, despre ceea ce a văzut în acea dimineață. "Este greu de explicat toate astea,

cum arată. Mi-am condus mașina [pe șosea] printre cadavre. Cadavrele erau împrăștiate pe tot traseul, știți, de pe ambele părți ale traseului. Pe partea mea dreaptă încă se mai desfășurau schimburi de focuri în kibbutzim." El a spus că a fost "ca și cum ai intra în iad. Intrarea într-un alt univers".

Asta mi-a spus și soldatul din forțele speciale care a ajuns mai devreme la fața locului. Văzuse multe în cei peste opt ani de serviciu. Dar spune că "nimic nu s-a apropiat" de ceea ce a văzut la 7 octombrie.

"Am văzut de destul de departe tot drumul care era plin de mașini. Sute de mașini care blocau drumul, și toate sunt aruncate în aer, distruse, călcate de tancuri în flăcări. Haos absolut. Acesta este singurul mod în care pot descrie sentimentul din această zi. A fost ca o apocalipsă a zombilor. Ca în filmele alea nebunești în care vezi începutul când totul se duce de râpă. Asta a fost atmosfera. Totul a luat foc. Totul. Miroase a plastic ars și a cadavre și se aud împușcături peste tot."

Incendiile care au făcut ravagii la Kibbutz Kfar Aza s-au stins de mult. Am stat acolo, în ceea ce fusese cândva casa unei familii, dar care acum era doar pereți înnegriți și fără acoperiș. Oamenii care au locuit în această casă au fost identificați după oasele și dinții lor. Ceea ce a fost cândva o podea este acum praf.

La câteva străzi distanță, am stat în carapacea arsă a unui bungalow umil. Un cuplu tânăr pe nume Sivan și Naor s-a iubit cândva aici. Există rămășițe ale lor: o nouă pereche de Sambas. Un sutien vechi. Câteva vase murdare în chiuvetă. Dar mai ales sunt găuri. Sute și sute de găuri de gloanțe în camera în care au fost măcelăriți cei 23 de ani. Sunt cuvinte mângălite pe perete: "Rămășițe umane pe canapea."

Păși în Kibbutz Kfar Aza

"Cuvântul durere este un privilegiu în comparație cu ceea ce simțim noi", îmi spune **Rachel Goldberg Polin** despre experiența în care Hamas i-a furat fiul, iar eu simt cuvintele mai mult decât le aud. "Trauma înseamnă să fii lovit de un camion după ce camionul a plecat mai departe. Camionul este încă asupra noastră. Este ca și cum ai întreba pe cineva care este violat cum a fost să fie violat."

Nu a existat o singură conversație pe care am avut-o în săptămâna pe care am petrecut-o în Israel în care persoana să nu fi spus o versiune a celor de mai jos: A existat o versiune a mea din 6 octombrie și o versiune a mea din 7 octombrie. M-am schimbat pentru totdeauna. Sunt o persoană diferită.

Și acesta este un alt sens în care povestea romanului antic necesită modificări. Binarul războiului și al păcii, al pastoralului și al militarului, este un lux retrospectiv al națiunilor sau imperiilor puternice. O mică democrație, a cărei existență este contestată de autocrații populate, nu are privilegiul, așa cum a avut Cincinnatus, de a trece de la câmpul de luptă la câmpul de cultivat. Cetățenii-soldați ai Israelului sunt oameni de știință, artiști și fermieri, la fel cum sunt mame și tați, soți și soții. Cetățenii israelieni, fie că servesc sau nu, nu sunt - așa cum a spus un lider Hamas despre locuitorii din Gaza - problema altcuiva.

"Este ca și cum, după ce îți lovești degetul cu un ciocan, nu mai simți nimic pentru o vreme", a spus jurnalistul **Gadi Taub**, descriind prin ce au trecut israelienii de la invazia Hamas. "Oamenii nu au început să înțeleagă amploarea acestui cutremur și cum va schimba Israelul.

Plăcile tectonice s-au mișcat și nimic din sistem nu a absorbit sau nu s-a schimbat

încă pentru a se adapta la ceea ce s-a întâmplat."

Intellectualul și cercetătorul biblic **Micha Goodman** mi-a spus la Ierusalim că țara a trecut printr-o experiență colectivă aproape de moarte. Imaginați-vă o întreagă societate care, între răsărit și apus, a privit împreună în abis.

"Pentru prima dată în viața noastră, am avut un moment în care ne-am putut imagina că totul s-a terminat. Că totul s-a terminat. Știți cum, atunci când indivizii au o experiență de moarte apropiată, se transformă. Pentru că au învățat că viața nu trebuie să fie banalizată. Ca țară, am avut o experiență de moarte apropiată, iar acum suntem transformați pentru că știm că suveranitatea evreiască nu ar trebui să fie luată ca atare. Nu poate fi trivializată".

Părinții și mamele fondatoare ale Israelului, după ce au cunoscut o perioadă în care evreii nu au avut un stat - o perioadă în care șase milioane de evrei au fost uciși - au înțeles în sinea lor diferența dintre apatridie și suveranitate. Paradoxul extraordinarei lor realizări este că israelienii moderni, care ar putea aprecia distincția din punct de vedere intelectual, ar putea respinge alternativa înfricoșătoare chiar și atunci când li se prezintă dovezi vizibile ale unei fragilități pe care ei au consemnat-o în trecut. Sau cel puțin puteau până la 7 octombrie. În acea zi, exercițiul de gândire a devenit real.

Dacă Israelul, cu alte cuvinte, duce în prezent un al doilea război de independență - un război existențial necesar pentru supraviețuirea statului, așa cum crede toată lumea de aici - atunci tinerii bărbați și femei din această țară sunt mai mult decât soldați. Ei sunt Ben-Gurionii din zilele noastre. Ei sunt o nouă generație de fondatori. Într-

adevăr, așa cum mi-a spus Gadi Taub la Tel Aviv, unul dintre sloganurile acestui război este lo noflim mi dor taşach! Ceea ce se traduce liber prin "nu fiți inferiori generației din '48".

Auzind această frază, nu m-am putut abține să nu mă gândesc la America. În zilele noastre, în SUA, este aproape imposibil să ne imaginăm un George Washington modern - un lider care ar intra în luptă înaintea trupelor, ar pune națiunea înaintea lui însuși și ar renunța de bunăvoie la putere. Vă puteți imagina oamenii care conduc fondurile noastre monetare și start-up-urile lăsându-le în urmă pentru câmpul de luptă? Sau un strigăt de adunare despre faptul că nu trebuie să fim mai prejos decât cei din 1776?

Și totuși, înainte de 7 octombrie, în ciuda recrutării universale a țării, mulți israelieni spun că și ei credeau că istoria și eroismul erau lucruri care aparțineau trecutului. A lor este o națiune, ca și a noastră, care era dependentă de like-uri și de TikTok, nesperioasă fără speranță, condusă de o elită cu dictatorială, dar fără nici o obligație.

Apoi, cel mai grav lucru imaginabil s-a abătut asupra lor. Iar cei mai serioși bărbați și femei pe care i-am întâlnit vreodată au apărut pentru a-l înfrunța.

Parcă ar fi scriitorul **Haviv Rettig Gur**: "Vom continua așa cum au făcut-o strămoșii și strămoșii noștri înaintea noastră: să trăim din sabia noastră. Ne vom apăra. Vom rămâne uniți împotriva dușmanilor care vor să ne distrugă. Și ei chiar vor să ne distrugă. Aceasta nu este o propagandă în stilul Primului Război Mondial. Ei o spun. Ei chiar vin după noi", mi-a spus el la Ierusalim. "Am devenit umili și am devenit simpli: **ne apărăm singuri**".

Ascultați vocile palestinienilor:

La fel ca toți cei care sunt foarte atenți la acest război, mă gândesc la viitorul sau la moartea soluției celor două state. Mă gândesc la Hezbollah în nord și la momentul în care acest front ar putea exploda. **Mă gândesc la posibilitatea unui Iran nuclear.** Mă gândesc la Marea Roșie și la Rafah și la tinerii care pornesc spre aceste locuri. Mă gândesc la nevinovații uciși în Gaza. Mă gândesc la femeile și copiii prinși în capcană acolo de liderii teroriști și la israelienii răpiți care sunt încă reținuți acolo - toți ostatici.

Dar întrebările care răsună în interiorul meu de când m-am întors acasă - zburând dintr-o țară care trăiește în interiorul istoriei într-o țară în care mulți oameni cred că suntem încă în afara ei, imuni la ea - sunt întrebări mai fundamentale.

Întrebări precum: Ce aș face eu? Ce ar face oamenii pe care îi cunosc dacă am fi împinși într-o experiență aproape de moarte? Dacă ar trebui să luptăm pentru casele și familiile noastre, precum și pentru casele și familiile concetățenilor noștri? Seriozitatea pe care am văzut-o la israelienii obișnuiți - de unde provine? Curajul apare spontan din

necesitate? Sau există un izvor tăcut în interiorul unor oameni sau al unor culturi care așteaptă să fie exploatat? Avem noi așa ceva aici, în America? Am răspunde la apel dacă ar veni? Sau am fi ca americanii din acest sondaj recent care au recunoscut că ar fugi mai degrabă decât să lupte?

Acestea sunt întrebări a căror relevanță devine din ce în ce mai urgentă pe zi ce trece pentru noi, cei care trăim în lumea liberă.

L-am întrebat pe Haviv Gur dacă el crede că va veni un moment de trezire similar pentru America și pentru americani.

"Când japonezii au bombardat Pearl Harbor, a existat o lungă perioadă de timp în care nu exista nimic în Pacific care ar fi putut opri o debarcare japoneză în California. Iar acest sentiment de vulnerabilitate a creat ceea ce americanii consideră și astăzi ca fiind cea mai mare generație", a spus Gur. "Toată lumea ar trebui să se simtă în siguranță tot timpul. Dar criza este o influență puternică și profundă și adesea extraordinar de pozitivă asupra vieții noastre".

Astăzi ne simțim atât de departe de adevărurile pe care realitatea le-a impus celei mai mari generații a noastră. Atât de mulți au pierdut din vedere faptul că există unele lucruri pentru care merită să lupti dacă nu vrei ca ele să dispară de pe pământ.

Dar, așa cum a spus Gur: "Mesajul israelian de bază este că suntem încă oameni. Încă trăim într-o lume umană. Încă trăim în istorie. Fiți pregătiți".

Saga 2024

Trad AG